

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, Н. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний редактор прий-
має від 11—12 год. перед
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕПЛАТА В КРЮ:
Місто 5-00 год.
Чортків 15-00
Полісся 27-50
Рівне 53-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і дозв.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 год., Німеччині 7-50 год.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Росії
7-00 год., Австрії 7-50 год.
Знак адреси і год.

Телеф. Редакції 23-41.
Друкарні 23-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН.
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Купуйте Календар-Альманах „Червоної Калини“ на рік 1931. — Ціна 3 зол.

Чи Ваша церква,

парохіяльні будинки, читальня, школа, ко-
оператива забезпечені в дозволений зако-
ном 1/3 части в Т-ві взаїмн. обезп. „Дні-
стер“? Якщо ні, то виповідajte негайно обез-
печення 1/3 части в ПЗУВ і що виповідaje-
ну часть зголосіть зараз до забезпечення в
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий“
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто
Почтової Шляху ч. 143.467).
як Центральна Каса українських кооператив
приймає вкладки ощадності, обезпечує їх у
твердих валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоби піднести господарський розвій укра-
їнського народу.

Етика і мораль польської преси.

Львів, 6. жовтня 1930.

Якось недавно читали ми в одній із варшав-
ських єврейських газет, у „Курєр-Варшавському“
чи „АВС“, пламенну статтю про те, як то зане-
пало в пинішні часи спочуття моралі й етики,
проявляючись у безкарній поневірі людської
чесності. Пригадуємо собі докладно хід думок у тій
статті: санація, мовляв, прийшовши в травні
1926 року до влади, почала кричати про алодій-
ства, від яких ніби кишло в Польщі у перед-
гравневих часах, при чому без розбору типала
на право й ліво; тимчасом багато названих „ало-
дій“ післятравнева влада зовсім не покликала
до судової відповідальності, не маючи підстав
для акту обвинувачення, інші знову „алодій“
були судом звільнені від вини і кари. Тимчасом
— біда автор — роздухується у пресі (сана-
ційній) само лише підозріння й обвинувачення,
а промовчується вислід слідства й присуд. І лю-
дина залишається у прилюдній опінії обезсла-
вленою, а п'ятном алодій, не отримавши за нанесе-
ну їй кривду ніякої моральної сатисфакції й не
маючи ніякого відповідного форуму для ретаблі-
тації свого заплямованого імені...

Дуже жаль, що не тямимо вже автора тої
статті: ми могли би вчинити звернутися до нього,
схарактеризувати становище цілої не лише сана-
ційної але й єврейської преси до українців, укра-
їнського життя й поодиноких українських грома-
дян, навести силу конкретних прикладів і спи-
тати чи ш. автор осуджує цю поведінку величе-
вої більшості цілої існуючої польської преси.
Однак ми певні, що почули би сакраментальне
„to co innego“. Во відомою є етика канібала: Пога-
на річ, коли він з'їсть мою жінку, але дуже при-
ємно, коли його жінку з'їм я.

Те, що діється сьогодні у царстві польської
преси, є одним великим глумом і наругою над
поняттями моралі й етики. Залишаємо вже на
боці систематичне масове цькування й система-
тичне масове очорнювання і оклеветування, бо
воно може бути висловом певної „політики“, а
навіть „ідеології“, яка має на меті тримати у
рад і польське громадянство з одного боку та у-
країнське гром. з другого вічно у позиції двох во-
рожих таборів, існуючих у стані перманентної
і безперервної війни. Приймим, що це дійсно є
„політичною програмою“ даних власників і ре-
дакторів газет і що вони використовують лише
васоби, які мають легше довести до тої наміченої
собі цілі. Але чейже я для „васобів до цілі“ по-
винні істнувати якісь межі, — межі, які бодай
маркували би сяку-такую пристойність? Чейже
історія періодичної преси має за собою триста
літ, протягом яких устійнено вже деякі етичні й
моральні принципи, які навіть найбільш без-
принципну людину повинні обов'язувати, якщо
лише вона сідає за редакційний стіл. Знаємо,
ж, що істнує поважна п. са, але й істнують
вуличні рептильки, які фірм. преси лише опо-
ганюють; істнують теж реліг. ори й публіцисти,
але цих титулів уживає те „фа“ жаль, усього шумо-
виння, яке богато біл. на кваліфікація має
на посередників у брудній, а. а. вах чи прода-
вців оселедців у базарних лавках, ніж на редагу-
вання і писання газет. Окром лисцем неймовір-
ним і просто жахливим, ніякого новинне запе-
рчування усякої реліг. особа Іван істотичної е-
тики й моралі ставити десятики га-
м. в яких деякі минали

та багатотисячним накладом, — десятки одиниць,
з яких деякі є людьми з високою освітою, відомими
назвищами та поважними впливами у грома-
дському житті. В річку просто жахливою, коли
таких органів преси є аж так багато, що вони за-
траюють уми й душі цілого громадянства і ста-
ють фактичними виразниками волі і настроїв ці-
лого народу!

Кілька доривочних прикладів лише з кіль-
кох останніх днів. Про арештування о. Галібея
подала велика більшість польської преси, як про
зловлення безсумнівного підпалача. Наголовок й
переколючий імперативний тон відповідних ви-
сток польської преси спонукав польського свя-
щенника-сусіда з проповідниць кидати громи на
злочинного українського душпастиря. Через два
дні вийшов о. Галібея на волю, а все арештування
виявилось жалюгідним непорозумінням. Здасть-
ся нам, що ні одна польська газета, яка написала
про арештування „księdza podpalacza“ не повідо-
мила про його звільнення і не спростувала свого
обвинувачення! Про лікаря д-ра Терлецького в Дро-
гобичі проголошено світової, що в його домі найде-
но 20 крісів. Це показалося суцєю брехнею, але
ніхто із тих, що її видрукував, не вважав за від-
повідь, брехню відкидати. Коли арештовано
сина б. ген. Тарнавського, студента Митрона, ор-
гани польської преси використали цей факт, що-
би накинута і на батька і на цілу б. Укр.-Гал.
Армію. Випущення Тарнавського на волю сол-
дарно промовчало. „Діло“ назвало „півофіцій-
ним органом УВО“; колиж „Діло“ оголосило ці-
лий цикл статей проти підпалів — та сама га-
зета про ці статті не згадала ні словечком. На
українські партії йшла шалена наївність за їх
„мовчанку“ в справі підпалів. — Ігноруючи, оче-

видно, офіційну й неофіційну партійну пре-
су. Колиж появилося офіційний комунікат 3-ох
політичних партій — ціла низка польських га-
зет, присвячуючих щоденно цілі шпальти наїв-
ності на українців, що заяву поминула глухою
мовчанкою. Або справа „зв'язку УНДО з УВО“ та
„переговорами“ у ген. секретаріаті УНДО. Ген.
секретар д-р Макарушка негайно після ревізії
склав на поліції вичерпуючі з'ясування, а з „Ді-
лом“ появилося півофіційний комунікат, вислюю-
чий, що управа УНДО-ня при вирішуванні у-
части у виборах ставула на принципіальному
становищі, що блокуватися могла лише з відомими
і фактично існуючими політичними партіями,
а жадними групами, гуртами чи особами
і тому не могла вести ніяких ділових пере-
говорів про виборчу кооперацію. Але тиз
органів польської преси, які пустили першу
брехню, це висноження не обов'язує: воно для неї
є „викрутом“, про який не варта навіть згаду-
вати! Або з самим пок. Головінським: арештовано
його під замітом ріжних алоджинів. Але не чека-
ючи вислуду слідства й суду відразу проголоше-
но його справником і винуватцем усього того,
що йому закладають, долаючи ледви не щодня ін-
ші провини й лаючи вуличними словами. Обви-
нувачений уже не може боронитися, а його ро-
дина лише у посмертній згадці скромно заува-
жує, що покійник сидів уже раз 14 місяців у
слідчій п'язниці під ріжними замітками — і по
переведенні судовій розправі був випущений на
волю. Цей факт польської преси не обо-
в'язує! Вона алоджично, згоря п'язнує ляди-
ну і не допускає навіть тієї можливості,
що підозріння могло бути лише підозрінням!

Постійне перекручування фактів, постійне
фальшування правди, постійне оперування ало-
джими вигадками, постійна іграшка людською че-
стю, для якої нема найменшого зрозуміння, най-
меншої пошани — це страшильний образ моралі
й етики величезної частини польської преси! Ве-
де в ній провід краківський санаційний „Іл. Кур-
єр Полжени“, але секундує йому і львів-
ський єврейський „Львовскі Курєр Поранні“ і не-
осанаційне „Слово Польске“ і три четвертини
варшавської преси, яка з львівських польських
газет виповлює лише те, що могло би послужити
оборою проти українців, з повним нехтуванням
преси української і з повним нехтуванням об-
'єктивної правди.

Які наслідки може дати виховування гро-
мадянства такою пресою?!

Сутінки орієнталізму.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 30. вересня 1930.

В наслідку спільного життя під Росією та
єврейських революційних і визвольних пережи-
вань, північно-західні землі до останніх часів
повертали свої очі на схід частіше, ніж на укра-
їнський захід.

Почуття цієї спільності переживань остан-
ньої доби мимохіть накладало на душу нашого
селянства, пригніченого тяжким життям, рожеві
окуляри, крізь які він бачив там усе у привабли-
вому світлі.

Саме в цьому психічному наставленню
кріється причина того, на перший погляд незро-
зумілого, успіху, який спершу досягнув радянсь-
ко-фільський селярбобізм на наших землях. Націо-
нальне проміжкування душі з одного боку, й важ-
ке животіння з другого, ось що віддавало селян-
ство в руки селярбобівців. Ідеологія селярбобізму
тут не грала ролі.

Там, по той бік кордону — різна мати, а в
нею усі солодкі мрії та надії, підіогріті спеціаль-
но спрерагованими газетними інформаціями!

Та нема таких солодких мрій і рожевих
оман, яких суворі дійснєсть не моглаб розбити.
Статистика доповнює трагичних виборів
ствердила, що рожеві окуляри прикордонних по-
літків розбилися. Населення цих повітів, яке має
постійні відносини з того боку риського кордону,
віддало на „орієнталістичні“ листи 36 дуже ма-

ло голосів. Найбільший успіх ця дїста мала в тих
повітах, які лежать далі від кордону та до яких
менше долігало зва нього алоджиних вісток, а са-
ме: в повітах конельському, львівському, го-
рохівському та в західній і північній частині
луцького.

В міжчасі ця „орієнталістична“ лінія задо-
милася й витворила деяке заміщення в селян-
ських масах. Зробило це саме неаблягане життя
й не якимись особливими васобами, а маленьки-
ми, часто брудними шматками паперу списаного
неправними селянськими й робітничими руками.

Господарська кріа, яку під цей час пережи-
ває радянська Україна, амуслла волиняків, що
там живуть, згадати про своїх ріжних і близьких
на Волині. І вони в останніх часах засипали наші
села до рілні й пригнєтів, у яких впливають
свої гіркі почуття і в простих, але глибоко зно-
рушуючих формах описують своє життя в „раку“.

Скільки трагізму в простих словах одного
селянина мелітської гміни луцького повіту,
який просить брата прислати йому голок, бо по-
го передпоєна голка притупилася, а купити но-
ву нема де й нема за що.

Знову робітник, член компартії, пише до
свого приятеля знід Чарторієвська:

„Голод, холод, безробіття й інші „длага“ з
моїми довгочасними товаришами. Тепер, по
довгих аусидлах, я справив собі й рознім олежу,

тованої статті. Ця нікчемність стане тим яскравішою, коли скажемо, що та сама львівська суспільна організація видає аналогічний тижневик в українській мові в. н. „Селянин“, щоби вербувати для себе прихильників і навіть членів серед українського населення. У „Селянині“ цієї програмової статті нема. Там є за те щось взаємне для тих українців, що пілуть до табору „Марш. П. Пласудського“. Вільше про те писати крім не варто.

Невідповідальна отаманщина.

Д-р Писиф Пеленський із Ярославля в ролі „оборонця і опікуна народних мас“.

Одним із найбільш відрадных проявів у нинішніх страшних умовах українського життя є стихійний гін до обидання, стигнування партійних рішучих та повне занепадання якихось гуртових чи особистих амбіцій. Одні інстинктивно відчували, інші твердо освідомили собі, що тепер не пора пильнувати лише своє підвиріччя, бо які втерлися вже границі поміж окремими інтересами, а свою власну екзистенцію можна також врятувати лише гуртом — допомагаючи всім членам великої української громади та маючи для себе її всесторонню поміч і підтримку. Потребу єдності, солідарності й дисциплінованості, по-суєної до найкращої людчої самопожертви — зрозуміли всі свідомі українські громадяни.

Але й найкраще й найширше правило має свої винятки. І „паршива віця“ у найкращій отарі найдеється. В армії найбільш хоробрих героїв востані знаходилися заводи одиничні дезертири, мародери й мальконтенти. І в нашому адисциплінованому громадянстві раптом викоплюється один такий „мальконтент“, який нинішній важкий час уважає, видно, пригоном моментом для персонально-амбіційоно-ерської „диверсії“. Ось маємо перед собою летючку буквально такого змісту:

„До Українсько-руського Народу 47 округу виборчого Ярослав—Янів! Шановні Виборці! В Ярославі знавався Українсько-руський Окружний Комітет виборчий. 6 то Комітет демократичний незалежний безпартійний. Він затвердив вісту кандидатів, на чолі якої стоїть: 1) проф. Д-р Пеленський Писиф з Ярославля, бувши професор університету в Києві, автор багатьох праць наукових. 2) Ходяк Іван Матвій господар з Ринкової Воли. 3) Преторіус Тома промисловець з Ярославля. По багатьох роках мусимо вибрати з тугого Окружних широкіх мас народних, а то такого, котрий постійно тут мешкає і горючо для народу працює. Як син різниці зпід солом'яної стріхи. Він знає наскрізь долю і долю нашого привабутого Народу. Він як один віддає голос на ту вісту, бо вона дає записку, що інтереси наші будуть добре заступлені. — Окружний Виборчий Комітет“.

Значить: „лика“ листа п. Писифа Пеленського „українського русина“, який раніше займався історією мистецтва, а обанкрутувавшись на науковій кар'єрі, гадає робити політику. (До речі, п. Писиф Пеленський ніколи професором університету в Києві не був! Він був дійсно іменований в 1918 році доцентом, але університету в Кам'янці Подільській, куди не виїхав, і в своєму житті ні одного „професорського“ викладу не викладав!) Очевидно, поважно тієї „листи“ трактувати не можна, — так само, як не можна поважно трактувати й самого її творця — „широкого оборонця і опікуна широкіх мас“ — п. Писифа Пеленського. 6 це спроба отаманщини з боку чоловіка, якого розпирала хвороблива особиста амбіція і якась магія величності та який уявляв собі, що коли у виборах виступає одиничний фронт трьох об'єднаних найстаріших і найпопулярніших українських політ. партій — можна ще й на власну руку сягати за — мандатом! Не вдалося планувати управу УНДО-ни, то можна пробувати силою здобувати мандати! Пан Пеленський грубо помиляється. Громадяни Ярославського округу надто свідомі, щоб могли стерпіти розбиваючий „екстремум“ п. Писифа Пеленського. Коли він уважає, що „привабути“ народом нікого не журиться, тільки він один, то він сам „привабив“ деякі кардинальні справи, які йому „народні маси“ припадають, вибираючи його напевне „одноголосно“ (його власним одним голосом) своїм „опікуном і оборонцем“.

Найкращим доказом, що наше пророчтво здійснюється, є надіслана нам заява п. Матуща, якого п. Пеленський на власну руку дозволив собі зробити своїм „дастунником“ на „листи кандидатів“:

„Заява. Отримав заяву, що ніколи не давав я згоди на поставлення мене на листі кандидатів п. д-ра Пеленського Писифа в Ярославлі. Факт, що мій давнисько найшлося на листі кандидатів в д-р Пеленським на чолі, як свідомий національно й політично селянин найгостріше осуджу і заявляю, що з того погрому листами я не маю і не маю на будуче мати ніякого зв'язку. Львів, дня 5. жовтня 1930. Ходяк Іван Матвій“.

Що діється в нашому краю?

КУПЧИНЦІ, ПОВ. ТЕРНОПІЛЬ.

В нашому селі були вже дотепер чотири карні експедиції. Дня 11. вересня перебувала у селі 6. полк кінної артилерії зі Станіславова (всі інше з відомих причин пропускаємо). Друга карна експедиція, зложена з відділу поліції в силі ок. 150 людей, приїхала до Купчинців дня 22. вересня (дальше пропускаємо). Дня 29. вересня приїхала до села одна ескадрона 9-ого полку уланів з Тербоваля (дальше пропускаємо). По відході згаданого полку уланів прийшла четверта з черги карна експедиція до села, тим разом відділ уланів із Золочева.

ДЕНИСІВ, ПОВ. ТЕРНОПІЛЬ.

Дня 23. вересня ц. р. перебувала у нас карна експедиція, зложена з поліції. Комісар поліції велів явитися цілому громадському урядові (дальше пропускаємо), а потім зарядив ревізію у деяких селян, головно у тих, що стоять на чолі освітньо-господарських установ. (Дальше аж до кінця пропускаємо). А дня 29. вересня приїхала до Денисова в год. 3. попол. ескадрона 9. полку уланів, обступивши наперед усі виходи з села. (Всі інше пропускаємо). Вкінці ще дня 1. жовтня явилися в селі два поручики 22. полку уланів у товаристві 15 жовнірів і постерункового Михайлика. (Всі аж до кінця пропускаємо).

АРЕШТУВАННЯ У САМБІРЩИНІ.

У минулу суботу поліція самбірського повіту перевела около 60 ревізій на своєму терені. Арештували 32 людей та відставили їх до в'язниці в Самборі.

ЗНЕСІННЯ БІЛЯ ЛЬВОВА.

Дня 6. ц. м. в 7. год. вранці до Знесіння під Львовом прибуло 35 поліційців, які під проводом комісара перевели ревізію в льокалях чит. „Просвіти“, в кооперативі і в приватних домах тп. Агатона Добрянського, Чорнія, Леміжківної, Гошовського, Жовніра та інших. Всім агаданним окрім п. Добрянського наказали зголоситися на поліції. При ревізії шукали „бомб і зброї“, але очевидно нічого не знайшли. Сконфіскували тільки стару шаблюку, якої аматори живили для театральних вистав, трохи шроту від лямп то-що. Підчас цих ревізій фізично не потерпів ніхто.

ВОЛОДИМИРЩИНА.

Дня 26. вересня ц. р. перевела поліція ревізію у п. Гриця Бараника, кооперативного інструктора і п. Степана Черниша, заангажованого до праці в Пов. Кооп. Союзі (філії) у Володимирі. Ревізія тривала від 6—10 год. рано. По-

ліція заявила, що шукає „Сурми“ й „інших не-легальних річей“. Очевидно, нічого подібного не знайшли. Але забрали у п. Гр. Бараника його приватну кореспонденцію і деякі дружки в кооперативних справах, а у п. Ст. Черниша старі (перед війною) часописи, між іншими навіть журнал „Сільський господар“, „Зна“, „Посіпачка“... П. Гр. Бараника придержано на поліції. Випущено його шойно коло 12. год. вночі. Забрали річі по кількох днях звернено.

Того самого дня перевела поліція ревізію в кооперативі в Микуличах. Очевидно, теж нічого не знайшли. Всех арештовано, врання і сина власника дому, де міститься кооператива. Оба вони досі сидять у в'язниці в Володимирі.

Батько, який обезпечує своє життя в Т-ві „КАРПАТІЯ“ Львів, Руська ч. 18.

на випадок своєї смерті, забезпечує відразу своїй родині капітал, який мігби зложити шойно після 20-25 літ свого трудяшого життя.

Як було в Микуличах?

Писнуть нам:

Польські, а з покляненням на них і українські газети принесли за ПАТ-ом вістку, що в Микуличах буря авіація пам'ятник поляглым українським стрільцям. Просимо спростувати цю вістку, бо справа малася так:

З 29. на 30. м. м. невідомі люди висадили у нас в повітря пам'ятник поляглым українським стрільцям. Перша детонація далася чути в год. 8. вечором, а друга в год. 1.30 вночі. 4-метрову стілу пам'ятника рознесло на куски, а статую побито молотами. Другого дня наїшли ми під купом румовища кілька метрів пального гною від міни і клочки, що їх атентатники згубили.

По місті пущено вістку, що грим авіації пам'ятник, але не чиста вісвітниця. Слід же згадати, що постерунковий записував тих наших людей, які йшли оглядати румовища пам'ятника.

Тогож дня прибула до Микуличів карна експедиція. В першу чергу прибули всі до читальняного дому, а потім були в Окладниці П. С. К. Ревізія переведена в 26 домах. Всюди шукали дуже докладно, при чому зривали дошки, валяли печі, стелі, розшували дахи і т. д. Шкоди дуже великі!

Арештували начальника Окладниці М. Петрусика, у якого бунімото (так казали) наїшли „вибухові матеріали“. Але по двох днях п. Петрусика пущено на волю.

Відгомін за кордоном.

Теперішні події на наших землях знаходять чимраз живіший відгук за кордоном. Нема пресоного органу в чужій мові, який не приніс би про те, що у нас тепер діється, меншої чи більшої замітки. Більші шоденники приносять такі замітки-телеграми мало не щодня, а деякі помістили вже й більші статті та кореспонденції про т. зв. нацифікацію у Сх. Галичині і способи її переведення.

Винотувати всі статті й замітки з чужинської преси про події на наших землях неможливо: це забравло за багато місця, а до того багато з того підпадало у нас конфіскації. Зазначимо тільки, що загранична преса доволі уважно слідує і дає дуже різноманітне освітлення тому, що у нас діється — в залежності від свого партійно-політичного наставлення і того матеріалу, який мала в дану хвилину до розпорядженості.

Досі ми бачили більші статті й замітки про положення нашого народу в Польщі у зв'язку з нинішніми подіями в шоденниках чеських, німецьких (в Німеччині, Австрії і Чехословаччині).

Перевірюйте виборчі списки!

Від дня 27. вересня ц. р. по всіх виборчих обводних комісіях виложені до публичного перегляду виборчі списки. Кожний виборець — українець і українка — обов'язаний перевірити, чи є записаний у списку. Коли хто не записаний, хай негайно внесе рекламцію, щоби його вписали.

ВИБОРЧІ СПИСКІ БУДУТЬ ВИЛОЖЕНІ ДО ПУБЛИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ЛИШЕ ДО 10. ЖОВТНЯ Ц. Р. Спішіться, щоби на списку не забракло ні одного виборця українця і українки, так само як ні одного нашого виборця не сміє забракувати в день голосування при виборчій урні.

ни), французьких (в Франції і Швейцарії), італійських та голландських. Нема сумніву, що такі статті чи спеціальні кореспонденції, а принаймні дрібніші замітки про це появлялися в пресі англійській, скандинавській і т. д., не кажучи вже про пресу в цілому СРСР, яка використовує все те в питоюй собі спосіб.

Крім того доводимо, що вся українська еміграція в Європі, прохата до глибини душі подіями в нашому краю, без різниці переконань та без огляду на своє територіальне походження, збирається до відповідної акції. Також в Канаді, Злуч. Державах, Бразилії й Аргентині, як це видно з тамошньої сильно поширеної української преси, йде подібна інтенсивна акція. Наполегливо, значно, що Вілья ЦЕОУС-а (Центр. Союз Українського Студентства) робить відповідні заходи серед студентства всіх народів.

Замах на Мекдональда.

З Лондону сповідають, що 6. інспектор лондонської поліції Симе, якого Мекдональд казав усунути зі становища, дня 3. ц. м. напад на вулиці на Мекдональда і лапши його брутальними словами, хотів до нього вистрілити з револьвера, але тайні агенти арештували замахника з віддалі судові.

Бомбовий замах у Познанщині!

„Познер Тагеблат“ повідомляє, нібито до школи в Суленціку біля Яроціна вкинув хтось криїв вікно до спальні м'юц учителя бомбу. Бомба записала на футрині в вибухнула там, ушкодивши лише будинок. З людей ніхто не потерпів.

Надіються революції в Німеччині.

Провідник німецьких комуністів Макс Гельд, якого недавно ранили німецькі націоналісти, приїхав до Ленінграду, де після бурних привітань виступив з промовою. Він запевняв слухачів, що революція в Німеччині мусить вибухнути у найближчому часі.

Розкол серед гетьманців.

(Лист до Редакції.)

(Продовження)

VI.

Врешті, «ідеї» ухвалили листа до мене з поученням, щоб я, «не піддаючись наплетам як злої твороби, так і «лих людей» і викаав мені ще в адмі, але цим разом анонімній резолюції (ч.2) та моїм гріх, що, мовляв, не вплив належної похори перед Ясновельможним Паном Гетьманом той, хто сам авторитет Гетьмана обороняв. Цього листа до мене підписали і резолюції ухвалили (підписи підписи так, як вони в оригіналі): М. Омелішчин-Павленко (старший), о. Т. Горняк-Кавич, С. Шемет, І. Лоский, О. Скоронис-Волтуківський, Мірчук, Олександр, Шаповал, Д. Олянич, М. Понтовський, В. Мурашко.

Панове учасники виборських чинів! Хто мені «наплетав» обхитати круті дії діячів православної України в моїм відношенні-закликом: «Шляхта на Україні» тоді (1908 р.), коли все українство було соціалістичне, а не соціалісти були порожніми Українці (цей заклик мій без підпису на «соціал-демократичний», що створили потім через десять літ Гетьманство, не отаєся)? Хто мені «наплетав» відірвати на еміграції оповорену ідею гетьманську, від якої всі тоді втікали, замість поклонитись, як це дехто з Вас уже робить, а дехто не робить, буде, парнальським урядові і веркту в свої різні волинські сторони? Хто дав Вам право ображати тяжким закликом безхарактерності людини, якої 4-х в Вас навіть у віці не бачило? Коли-б Ви всі видержали на українській громадській шляху все, що я видержав і не похилив, і своєї лінії не змінив, то й тоді Ви таких закликів робити мені не мали б права. А на Вашу пораду «не піддаватись наплетам», дозволяє божев'я-м в Вас дати той пораду: Високоповажний Панове! Як той, що мотавшись собі лоба розбив, не робить в монархію царячати. Не тратьте ніколи пуття, чести і поваги на вид гетьманських прикриттів, тим більше в Ваневе. Де вони лачини політичною нечистотою і де Вам каже їх більше не думати після того, як Ви своїми підписами шайрацьке діло підкріпили. Бо монархізм — той давній, сальний, не альбанський — це боротьба за монархічний закон — закон чести і поваги — не тільки з руйнівками громадами, а ще більше з руйнівками монархами, чи такими, що на монархію претендують. Прочитайте собі історію Англії і ватамте це!

Шо-ж до похори перед Гетьманом, адержуючим своє Заприсяження, обертанням наші організаційні закони і тільки репрезентуємим та персоналістичним нашу ідею, а не претендуючим на провід в П. афінському, то такої похори я не виставляю і стільки, що вистало П. на сотворення гетьманського авторитету, якого німа в Вас ще 10 літ тому не визнавали. Для чесного, достойного,

гілого Гетьмана — Гетьмана символу, а не гетьмана отамана — Гетьмана такого, якого я в своїй легенді представляю — дійсно була коліс заготовлена мною, а тепер, «гетьманською управою» безправно і безсонісно розсидала «ліпота». Але проти гетьмана, аломаного Заприсяження, не додержуючого гетьманського слова, руйнівного монархічного закону. — проти гетьмана не розуміючого, що свій авторитет він закладає тільки мною на ньому вимушеному мовчанню репрезентанта, — гетьмана, що памагається тепер мене за не усунути і самому вали фактичний провід в свої руки, — гетьмана, що, ступивши на шлях емігрантської політичної спекуляції, поставив себе на один рівень з п. Полтавцем-Остринцем і п. Андрієм Ливинським — проти такого гетьмана я виступаю тепер в такою самою енергією, з якою коліс виступав за ним. Виступаю тому, що я монархіст-гетьманець; тому, що українська ідея державна, якої здійснення я бачу тільки в монархічній Гетьманстві, мені дорожча, крім Бога, понад усе. Виступаю тому, бо анаю, що на Землі Українській і в Державі Українській може удержатись своя монархія тільки західного, англійського типу, а не типу східного, московського чи балканського: — монархія царствуюча, але не управляюча — монархія, убагородлююча українських отаманів, а не монархія, сама даюча приклад отаманства — монархія, приклад джентельменства, а не монархія всякого джентельменства заперечення. Рабства, лакейства, політичного шайрацтва, перфідії, трусливості і глумного славолюб'я — все це під назвою українського гетьманства — я не визнавав і не проповідував ніколи.

Виступаю врешті проти негідного гетьмана тому, що все, що робив у своїм громадському житті, робив я в добрій вірі. Ніколи, ні словом ні мовчанням, не мовляв я українському громадянству того, в що сам не вірив. І цим, що в старій Польщі впадало «принатом», а в Галичині «дерининством», я не руководився. Хоч приватно, для себе, — для надуги, від якої захищаюсь — мені найпотрібніший тепер спокій і хоч найвигідніше було-б мені спочити на здобутім, а титулом «великої людини», який мені п. Скоронадський і пралишні мені мої бушні співробітники за відхід від політичної праці прокладають, не зроблю цього і буду вести далі, як морально так і фізично тяжку для мене, оборону ідеї нашої від негідників, бо вірю, що цим рятую ідею гетьманську і рух гетьманський від загинів.

(Докінчення буде.)

В. Липинський.

тому вже не вдалося. Президент держави не поминав убийника, тому 4 жовтня приїхав до Золочева кат Мачевський та в год. 5.30 повісив Баса на шибениці на визначеному повітрі.

ЛЕТУНСЬКІ КАТАСТРОФИ.

Дня 6 жовтня біля Дрездену пасажирський літак німецької летунської гавані, що курсує між Берліном і Віднем упав на дрезденську гарнізонну стрільницю. Апарат знищений зовсім. Пилот, машиніст і 5 подорожних згинув на місці, 6-й подорожний помер по дорозі до шпиталю. Між погнібними є голова синдикату австрійських письменників д-р Кінельт. Він мав віліхати шойно у вівторок, та перед самим стартом рішися на понеділок.

Ковенська радіостанція повідомляє, що 6 жовтня у вікомірському повіті біля села Земейткеніс упав польський баллон «Львів». Двох старшин є ранених. Вони летіли до Гродна та збилися з дороги. — На лодзькій летунській майдані впав військовий літак і розбився зосім. Учень школи пілота Букч урятувався.

ЗАМАХ НА ПОЇЗД?

(ПАТ). Окр. дирекція держ. залізниць повідомляє: Дня 6 жовтня ок. год. 0.30 після того, як перейшов поїзд ч. 2451 на шляху Іваніч—Ульвінок ліній Сокаль—Володимир, вартівник побачив на шляху шину з придоріжного стопа та табличкою та пересторогою (Поїзд на поїзд) та розбитий між шинами кільометровий камінь. На шині видно було, що по ній перетягнув поїзд. Особовий поїзд відкинувся цю перешкоду. Перерви в русі не було. Велуть слідство.

За океаном.

Пятий Конгрес Обеднання.

Згідно з § 17. статуту Обеднання і рішенням Екзекутиви з дня 3. вересня ц. р. відбудеться пятий Конгрес Обеднання Українських Організацій в Америці в четвер, 23. жовтня 1930 р., в Нью Йорку, Н. Й., в галі «Галиція Спортінг Клуб». Конгрес почнеться в год. 9. рано і триватиме один день. Програма: 1. Відкриття Конгресу. 2. Вибір президії Конгресу й комісії. 3. Звіт уступаючого уряду. 4. Дискусія. 5. Реферати: а) Українська справа в майбутньому. б) Український іммігрант у культурній і політичній житті Америки. в) Старе й нове покоління української імміграції. г) Організація фінансової сили української імміграції в Америці. 6) Українське народне мистецтво в Америці: 1) Хорова справа. 2) Театр і національні танки. д) Українська молодь в Америці: 1) Організація молоді. 2) Куди прямує американська молодь українського народу? 6. Ухвалення резолюцій. 7. Удільнення абсолюторії уступаючому урядові. 8. Вибір нового уряду. 9. Внесення і запити.

Релігійні відносини між канадійськими українцями.

Український загаль діляться в Канаді під церковним оглядом на 1) греко-католиків галичан (три четвртини всіх українців), 2) православних буковинців, 3) автокефалістів (українська православна церква), що мають у своїх рядах і галичан і буковинців і придніпринців. Поза тими трьома церквами ніяких українських церковних груп у Канаді більше нема. Є тільки якесь число темних українських іммігрантів з Придніпринців, що діляться на суботників, баптистів, менонітів; є ще п'ятидесятники (перезажо з Водні); жінці є ще також дрібні гуртки протестантів та руселістів. Усі ті групі секти, на щастя, малочисленні, але й від них є велика шкода, бо елемент, що в них гуртується, є з національного погляду чисто розкладовий. Щодо української православної церкви в Канаді, яка в останніх роках поширилася головю коштом греко-католиків, то є в ній нині 23 священників. З того один (о. Білозв) з Київщини, один (о. Киселюк) з Волині, трьох з Буковини (оо. Д. Кирстюк, Слюзар і Галицький) і 18 з Галичини. До автокефалістів причисляються також деякі бушні латинники-галичани.

Положення вчителівства в СРСР.

Комісар освіти Бубнов вголосив у Москві промову, в якій сказав, що в московській окрузі 600 шкіл нечинних через те, що вчительство покидає посади і шукає іншої праці, в деяких округах 30 проц. учителів залишили школи і працюють в промислі, де більші заробітки.

Апровізація в СРСР.

«Робоча Москва» подає, що в Москві, Ленінграді та інших містах арештовано багато осіб «спекуляцій апровізаційними картками». Виявилось, що урядовці, побираючи хабарі, видавали апровізаційні картки на фальшиві імена, на імена осіб, які давно померли і ціякої апровізації не потребують.

ОСТАННІ ВІСТІ

МИТР. ШЕПТИЦЬКИЙ ПРИХІВ У ВАРШАВУ.

Дня 6 жовтня в год. 4. попол. приїхав літаком у Варшаву митрополит Шептицький.

МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ ЛИСТИ ББ.

До держ. виборчої комісії наспіла державна листа кандидатів ББ. Є в ній сто назвищ: 1) Пілсудський Йосиф, літ 63, перший маршал Польщі, 2) Славек Вал., 3) Сайтальський Каз., 4) Пристор Ол., 5) Пілсудський Ів., 6) Славой-Складковський Фед., 7) Бойко Ад., 8) Коц Ад., 9) Цар Ст., 10) Маковський Вацл., 11) Червинський Саломір, 12) Полякевич Карло, 13) Бернер Гнат, 14) Радзіва Ів., 15) Кін Адольф., 16) о. Жонголович Бр., 17) Косцялковський Мар., 18) Станевич Вит., 19) Меданський Богуслав, 20) Перашинь Брон. На дальших місцях є м. і. Голушко, Морачевська, Вирка й ін.

ЛИСТА СТРОННІЦТВА НАРОДОВОГО ТА ЦЕНТРОЛІВУ.

Стронніцтво Народове зголосило держ. листу кандидатів до сойму, 55 назвищ. На першому місці є Войт. Тромпчинський. Державна листа кандидатів до сенату має 17 назвищ. На першому місці є проф. Ст. Глозінський.

Держ. листа Центроліву має сто назвищ. На першому місці є марш. Гнат Дашинський, далі Мазіновський (Виза), Ів. Домбський (Стр. Хл.), Вітоє (Піаст), Яковський (НІПР), Ліберман (ПІС), д-р Ст. Врона (Стр. Хл.), Руг (Виза), Керік (Піаст) і т. д.

У ПЯТНИЦЮ ВИБ. ЛИСТИ ОДЕРЖАТЬ ЧИСЛА.

Засідання держ. виборчої комісії буде дня 10. жовтня. На тім засіданні нададуть числа зголошенням листам. Вони згідно з приписами виб. ординації будуть оголошені в «Моніторі» 17. жовтня.

КРИЗА УРЯДУ В РУМУНІ.

Прем'єр Манів предпоставив у Синаї королеві димісію кабінету. Король прийняв димісію та поручив міністрам покищо виконувати обовязки. 7. жовтня збереться мін. рада.

АРЕШТУВАННЯ.

Поліція в Озірній арештувала дня 5. жовтня буш. сенатора Кузьмина та перевезла його до Тернополя.

У Люблині арештували в неділю буш. посла з ППС Котарського. — У мліні Володарського в селі Троянів біля Сохачева арештували буш. посла Ст. Врону (Стр. Хл.). Прокуратура в Люблині пошукувала Врону вже від половини вересня. Він обвинувачений за промови, підбурюючи до повалення існуючого держ. устрою (уст. 129 к. з. часть 1. § 3.), за що грозить кара 1—6 літ тюрми.

ПОЖЕЖІ.

Дня 6 жовтня згоріла в Новій Греблі біля Загір'я Кнігінницького (пов. Рогатин) стодола зі збіжж., ал. Бернате. Шкоди є на 50.000 зол.

У Питлихивцях Старих (пов. Бучач) погоріли будинки сімох поляків. Шкоди є на 55.000 зол.

У Ромовичах (пов. Дрогобич) повстала пожежа в будинках Федя Кальняка. Вогонь перекинувся наслідком вітру на сусідній господарств. Згоріли 4 хати, крівлі двох дальших хат, три стаїні, три стодоли з усім цьогорічним збіжж. Шкоди є на 80 тис. зол. Здогадуються, що вогонь підожжено на тім родинних спорів одного з погорільців.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД У ЗОЛОЧЕВІ.

На основі вердикту прис. судді в Золочеві засуджено 28-літнього Йос. Баса батька одної дитини в Митулїні (пов. Золочів) на кару смерті за збивство Мик. Шимкова і його жінки Марії. Бас заманив буш. їх до ліса і там поубивав, ударивши молотком у голову. Опісля хотів іще вбити дядя граббей Мик. Фігуряка, та це

НА ПРОГУЛКИ

КАРМЕЛЕВІ КВАСНІ ПАСТИЛЬКИ

на чистім кристалінім цитринівім кваску в кількох смаках, у гігієнічній опануванні поручає

А. ПЯСЕЦЬКИЙ С. А. КРАКІВ

Замовлення приймає „Народня Торговля“, Львів.

243 7-10

ОПЕРАТОР

2387 40-2

Д-р Д. Сассовер

Львів, вул. Коллонтай ч. 7. Тел. 38-51
ХІРУРГІЧНІ НЕДУГИ. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

Військова змова в СРСР.

До Штокгольму прийшли в Москві відомості, що в радянській полку „побідники революції“, який стояв на радянсько-фінляндській кордоні, вибух військовий бунт, приготований троцькістами. Туди вислали окремі відділи війська для ліквідації бунту. Серед старшин викриго змову проти радянців. Красноармійський полк розбивався, а команданта Ілюхіна розстріляно за монархістичну агітацію.

НОВИНКИ

— Першорядна українська робітня футер. ЮЛІЯНА ГЛУШЕВСЬКОГО, бувшого співробітника варшавських фірм та львівської ф-ми М. А. Августія. Виконує всілякі роботи в обсягу кушнірства. — Львів, Коперника 16. П. пов. 607

— Телеф. 2-11. Піскова 22 „Власна Хата“ Фотограф Лев Янушевич. 537 113-2

— Конфіскація. Вчорашнє (222) число „Діла“ підпало конфіскації за два більші місяці з „Розмови з Високопреосв. Митрополитом Андреем“, в яких він зясував своє становище щодо теперішніх подій перед урядовими чинниками у Варшаві. Це 15-а з черги конфіскація нашого органу в цьому році.

— Розправа б. посла Павла Васильчука. Дня 15 жовтня ц. р. в окружному карному суді в Кельях відбувається розправа б. посла Павла Васильчука, обвинуваченого за злочин з § 154. к. з. (російського закону — зневаження урядовця при виконуванні його обов'язків). Боротися б. посла Васильчука буде Степан Ціховський, адвокат у Кельях.

— Заочний присуд за промову на Майдані. Повітовий суд у Сколім по розправі 24. травня засудив Агатона Добрянського на 3 місяці в'язниці за промову, виголошену ним на Майдані. У присуді сказано, що обвинувачений Добрянський дня 4. серпня 1929 р. у присутності 3000 осіб виголосив на Майдані промову, закликаючи бути готовими до боротьби за Україну та заохочував співати такі небезпечні пісні як „Не пора“, чим провинився проти § 305. Обвинувачений на розправі не явився і його засуджено позаочно. Кару визначено без права заміни її на грош. й умотивовано це тим, що обвинувачений, як правник, був свідомий кариґістичності свого вчинку і тому до нього не можна пристосувати ніяких об'єктивних обставин.

— Вийшли на волю. Дня 4. жовтня ц. р. аийшли на волю з львівських Бриґідок по 9-ти тижневім слідчім арешті: Пасіка Олекс, студ. політ., Петрикевич Мирослав, студ. прав, Борщ Богдан, ст. філ., Прокопів Богдан, гімн. учень. Вел складають широк подяку „Комітетові Допом. Українським Політ. В'язням“ за батьківську опіку в часі побуту в тюрмі.

— Дав ногам знати. На польсько-радянській кордоні недалеко Івенця польська прикорд. сторожа затримала автомобіль, що в шаленій шкороції гнав із радянської території на польську. Виявилось, що цим автомобілем втік до Польщі командант прикорд. відтинка Директов, якого мало ДПУ арештувати за якісь гріхи (аін ріншіз чмиснути до Польщі).

— Самовбивство серґанта. У Гродні скоївся сенсаційний випадок: Коли одна сотня 76 полку станула до збірки, серґант Іван Камінський дав наказ: „Бачносьці!“ і крикнув: „До побачення хлопці!“ Воїки, не сподіваючись нічого злого, відповіли: „До побачення пне серґант!“ В цій хвилині серґант вистріляв собі в криса в чоло і на очак своєї сотні воїків згинув. Причини самовбивства невідомі.

— Мода на самовбивства з літака. Німецькі газети пишуть, що на лінії Гамбург-Гановер один пасажир, 34-літній безробітний шофер вискочив із літака і згинув. Причиною модерного самовбивства було безробіття і недуга легень.

— І в Лондоні бомба. На поштовім уряді в Лондоні вибухла бомба. Бомба була схована в клунку, заадресованім до англійського короля. Клаунок був висланий з Ірландії, тому є переконання, що бомбу післили англійському королеві ірландці. Експлозія бомби поранила двоє урядовців.

— Цар Борис жениться. Італійська преса повідомляє, що італійська королівська родина дала дозвіл на заручини княгині Джіованні із болгарським царем Борисом. Княжна має 24 роки, а Борис 37 літ. Папа римський вразу протинався тому, щоби православний цар взяв шлюб із католицькою княжною, але в останніх днях дав на це згоду. Преса підкреслює, що це вінчання зміцнить дружні відносини між Болгарією та Італією.

— Когут у театрі. У варшавській „Музичній Комедії“ в день жидівського свята „судний день“ відбувалась вистава. Жид Саломон Берншток був модерною людиною і замість до синагоги пішов собі в той день до театру. Його жінка була дуже реліґійна і консервативна і тому обурилась поступком чоловіка так, що під час вистави вбігла до театральної сали і принесла зі собою когута, якого кожна жидівська родина в це свято приносить в жертву за гріхи. Жінка вбігши до сали, почала кричати „Саломон, Саломон!“ і хотіла передати чоловікові когута, при чому лаяла його за занедбування реліґійних практик. Скомпромітований чоловік хотів скритись між публікою і не прийняв когута, а тоді когут, використав ситуацію і порішив утекти, щоби його не зарізали, бо відомо, що згинуть як жертва за чийсь гріхи навіть когутів не приємно. Когут із криком вирвався з рук жидівки і кудкудакаючи перестрашено і врадувано скакав по головах дам з публіки, підлітав щораз далі і залетів аж на сцену а публіка приняла його гостинний виступ на сцені бурею оплесків. Вкінці поліційніт заавав когута, а з жидівки стягнув протокол і її покарають за когутячу авантюру в театрі.

— Гінденбург має 83 роки. Дня 2. жовтня Німеччина святкувала 83-літні уродини президента Гінденбурґа. Гінденбург дістає безчисленну кількість ґратуляцій та улаштував для приятелів і членів уряду величавий банкет, на якому між іншим пошановано пам'ять воєнного суперника нинішнього президента, на днях помершого князя Леопольда Баварського.

— Малолітня самовбивниця. Шарльота Набель, 14-літня гарненька учениця берлінської учительської семінарії мала дуже вражливу, меланхолійну вдачу. Найменша дрібничка доводила її до розпучи. Перед вакаціями Шарльота дістала лише свідомство і батько сварив її, а по вакаціях не хотів більше післати до школи. Шарльота хотіла вчитись далі і не бажала бути швачкою, як цього вимагав батько. Коли побачила, що не упросить батька, а терпіти докори родичів не мала сил, 14-літня учениця отроїлась.

— Крокодили напали на село. Як пишуть англійські газети, із ріки Мандану на Суматрі виплило велике стадо крокодилів і напало на село Сіак. Крокодили схопили кількох мешканців села на вулиці і двох пожерли зовсім, а кількох поранили. До села мусіло прийти військо, яке стрілами прогнало крокодилів до ріки, а кількох збито.

— Поля Негрі має клопіт. Один еспанський маляр, що жив в Парижі заскаржив славному фільмову артистку Полю Негрі до суду за те, що вона не хоче заплатити йому 125.000 франків за намалювання її портрету. Артистка Поля Негрі твердить, що вона не замовляла в маляря портрету та що він сам просив її позувати йому до його твору і вона згодилась, думаючи, що він малює тільки для себе. Маляр докazuje, що Поля Негрі замовила в нього портрет та згодилась заплатити, а тепер не хоче виконати умови лише тому, що жалув грошей і портрет її не подобався, бо він надто реалістичний і артистка на цьому портреті не така гарна як на фотографіях чи на фільмах.

— Гора Мойсея продана. Гора Небо, з якої, як каже біблія, Мойсей вперше після мандрівок по пустині побачив обіцяну землю, досі була власністю арабів а Трансйорданії. На днях араби продали цю гору за 1500 фунтів штерлінґів монахам францисканам, які на цій горі побудують монастир.

— Двобій грецьких князів. Грецький князь Апостолідес посварився із колишнім приятелем Георгієм Скойзесом через те, що Скойзес прочитав шоденник своєї жінки і з нього довідався, що вона потайки зраджує його з Апостолідесом. Жінка звинила, а обидва чоловіки порішили стрілятися у двоюбо. Грецький суд важко карає за двобій (10 літ в'язниці), тому обидва князі виїхали до Будапешту і під ліском стріляли до себе з віддалення 25 кроків. Але вони видно стріляли тільки так, щоби люди мали сензацію і ані одна куля не виїлила ні одного ні другого, тому обидва подали собі руки й вернули до Греції.

— Шикарівська „Січ“ в американській армії. Українська „Січ“ в Шикаго вступила до міліції (Нешенел Гард) стейту Ілліной (тисаами в складовою частиною американської армії). Цього року вона вже брала чинну участь в маневрах а одностроях зі зброєю американської армії, як окремий український відділ. Шикарівські часописці „Січ“ і „Україна“ подали знімки з маневрів, на яких є Січова старшина з головним отаманом д-ром Степаном Гриневецьким, а далі д-р Мирослав Сіменович, майор американської резерви, д-р Омелян Тарнавський, надпоручник американської резерви, 14. сотня під командою сотника Григорія Матвієла; далі Січова сотня машинових крісів, Січова сотня автоматичних рушниць, Січова артилерія під командою сотника Ф. Васильовського і знімки з наступів у маневрах.

— Індіани вбили українську родину в Канаді. З Форт Ст. Джам, Брітїш Колумбія, в Канаді, повідомляють: Місцеві провінційна поліція робить пошукування за аборигенцем, який поубивав українських поселенців, Івана Бабчука і його дружину Аїну, що осіли 14 миль на північ від Форт Ст. Джам. Убитих найшов у таті оусідній поселенець, який зайшов з цікавістю переконавшись, що діється з ними, бо від кількох тижнів не показувалися ніде. Увійшовши в хату, побачив він дві рушниці на долиці, а на ліжку прикриті веретою лежали трупи обох Бабчуків. Повідомлена поліція отлінула трупи і видала осуд, що Бабчуки постріляли підчас сну більше як три нелілі тому. Вбивників не виліажено, але поліція певна, що вбивства доконали Індіани, які дуже ворожо відносяться до всіх білих людей, що поселяються на тія багатія землі.

— Величавий і сумний поворот Андре до вічнини. До Штокгольму прибув шведський пароплав, яким привезено тліні останки дослідника північного бігуна Андре, якого найдено в снігах серед підбігунових ледяних скель. Труну поставлено на чердаку того корабля, яким перед 33 роками Андре виїхав в подорож до бігуна. Труну покрито національним прапором. Поворот Андре привитала кількатисячна товпа народу, що співала національні і реліґійні пісні та закидала труну цільми горами квітів і вінків.

— Томас Манн їде до Америки. Ляврат Нобля, німецький письменник Томас Манн, який перебуває хвилю в Римі, виїде на днях до Америки, де на запрошення університету в Колумбії, читатиме свої виклади.

— Утік від шлюбу. Дочка купця в Лінцу Марія Кнехт влюбилась в Карола Губері і молода пара, яка давно вже була заручена, на днях мала йти до шлюбу. Прийшов день весілля, спрощено гостей, панна молода вже чекала на приїзд молодого. Чекала годину, дві, а його нема таї нема! Пісцали пісцання до дому молодого і виявилось, що він утік, лишивши на столі лист такого змісту: „Я надумався і покидаю тебе, бо вірю, що ти не даш мені щастя ні я тобі Кароль“.

— Конґрес для реформи сексуального життя. У Відні закінчився 8 днівний інтернаціональний конґрес для справ реформи сексуального життя. У конґресі взяли участь представники нау-

(Продовження на сторони 6-18)

Куток мови.

Виз ч. 13: „просить о голос“ (поль.) зам. „просить голоса“ або „просить лати йому голос“; „знають про це, що“ зам. про те, що; „подання о звільненні“ (поль.) зам. подання в справі звільнення, п., щоби звільнити.

Кіно ч. 2. Цей новий журнал починає побивати рекорди друкованої неграмотності. „Смутніми вічками“ зам. смутними очима; „смутий“, так само як „чорний“ або „білий“, не може мати ніколи форми „смутилого“, як довго на кажемо „смутий“, „чорний“, „білий“ на мужеський рід; „заздротіти“ (поль.) заздрити; „скоропостижний“ (моск.) зам. наглий, несподіаний, нежданний; „смерть тронула“ (моск.) зам. торкнула, вразила; „побирати студії“ (поль.) зам. студіювати, вчитися; „поводження“ (поль.) зам. успіх; „попугай“ (моск.) зам. папуга. Є в цьому журналі архитвори безглузлого накопичення фраз у роді таких: „Основні знамена, від котрих залежить конечність результату, е...“ „Кожне із них створює відмінні загальної умовності інтерпретації і дає засіб досягти самостійно та в різноманітних комбінаціях з іншими факторами, цілком певних артистичних результатів“. У всьому журналі живраний термін „фільм“ зам. фільма. Чужинні назви передані часто примхувано пр. „Лон Ченей“ зам. Чаней; „Мойсїон“ зам. Муїтон.

кового світа, визначні соціологи, знавці сексуальної гігієни та лікарі майже всіх держав Європи та Америки. Найцікавіший реферат виступив німецький соціолог Рудольф Гольдшайд "Про історію соціальної моралі". Він стояв на становищі, що сексуальна мораль не є нічим тривалим, але що вона змінюється паралельно зі змінами в економіці й суспільному житті взагалі. Поняття моралі реформуються, сексуальне життя удосконалюється і ушляхотнюється. Форми подружнього співжиття переходять еволюційно в напрямку більшої свободи. Але як тільки більшовицька практика реформа подружжя і сексуального життя взагалі не приносить користі коли її переводиться революційно, насильно, а тільки шляхом еволюційного перевиновлення народів.

— **І Жінь Верн** контрреволюціонером. З Москви прийшли вісті, що комісаріат освіти СРСР забороняє тримати в шкільних бібліотеках твори Жінь Верна, тому, що ці твори викликають в народних масах нахил до утопічного способу думання та відвертають увагу молоді від справ пролетаріату та революції.

— **Вірний до могили.** Мадярський лірик із Дебрецина Андрій Узолей на днях застрелився. У залишеному листі написав, що перед тижнем померла йому жінка, яку він дуже любив і що життя без цієї товаришки його життя втратило для нього всяку цінність, тому він відходить із цього світа.

— **Шітка в животі риби.** Минулого року в Бостоні пропав без вісті купець Вільгельм Гейден. На днях у морі зловлено велику рибу, а коли її розрізали, в животі цієї риби найдено шітку від зубів, на якій було написано ім'я Вільгельма Гейдена. Тим стверджено, що цей купець втопився підчас катастрофи корабля, в якій загинуло 20 осіб та що риби зли його тіло разом зі шіткою від зубів.

— **3 життя української еміграції.** Дня 12 жовтня п. р. в год. 14 в українській станиці біля Каліша відбудуться VII загальні збори товариства вояків армії УНР із таким порядком дня:

вибір президії, справоздання управи і ревізійної комісії та суду, вибір нової управи, ревізійної комісії, справи боргів і т. д.

— **Річні Загальні Збори Спілки Українців**, що скінчили високі школи в ЧСР відбудуться в суботу 11. X. п. р. в 13. год. в помещанні ресторану "Нова Пошта" на Вишеграді. Порядок дня: 1. Прийом нових членів. 2. Звіт Управи Спілки. 3. Акт Ревізійної Комісії. 4. Вибори членів Управи та Ревізійної Комісії. 5. Візучі справи та візні звістки За годину планіше збори відбудуться при всякій кількості членів. Прага, дня 5. жовтня 1930 р. — **Управа.**

3 театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР "ВИЗВОЛЕННИЙ" — лірична драма в 1 акті: **"МЕГАЕ"** — лірична легенда в 3 образах. Музика А. Венявського.

В 30-літнього Великого Миського Театру виставлено обі ці новини незвичайно дбайливо і з великим нахилом праці й коштів. Обі пройшли з поважним мистецтвним успіхом, при чому і виконавців-солістів, і композитів, і декоратора Яроцького, що дав прекрасну сценічну опрацю, викликавано бачити разів.

"Визволенний", в якому змагаються різні, часто розбіжні стилі, є безперечно твором талановитого музиканта, що дав у ньому повну грою драматичну картину, в якій є дельна прегарність з музичного погляду місць. Щож до твору "Мегае", то ця опера написана під сильним впливом італійської музики (Пуччіні!), однак вона оригінальна в помислах, а її акція вліється тісно з музичним змістом. Як у "Визволенному", так і тут сильно підкреслений драматичний настрій, що домінує в обох творах Венявського.

Як сказав, обі прем'єри мали великий успіх. У "Визволенні" вибилися на перший план п. Умєйко (і голосово і під оглядом сценічної гри) та д-р. Залеський. Добре співали п. Кисілевська і п. Вронський. В "Мегае" слід назвати в першу чергу п. Кіанеріву (з титулою партії), що справді вибивається у Львові на перший

план, а поруч неї п. Чарнецького. Крім них треба відмітити інших виконавців: пп. Гобманову, Космінську, Веніжнінну і Романовського.

Оба диригенти (М. Зума й Е. Массіні) вели оркестру дуже справно. Публіки повно. **І. Н.**

СПОРТ

ЗМАГАННЯ В ПЯТИЗМАГУ.

Змагання в п'ятизмагу за мандриною нагороду Т-ва українських студентів політехніка "Основа" відбудуться в неділю 12. жовтня п. р. Початок в год. 11. передпол. Організацію змагань займає Український Студентський Спортивний Клуб (УССК). Письменні оголошення до змагань можна складати до скриньки Т-ва "Основа", Львів, Сулейського 21, партер праворуч до дня 11. жовтня, год. 14. По тім річниці оголошень не буде прийматися.

Виді УССК-у.

ЗМАГАННЯ ЛОДОК НА СЯНІ

уладив перемиський Беркут в обсаді двох осіб. Змагання йшли на просторі 13 км., а половині проти води, а половині в воді. Перемогла пара Машків—Пімап (Беркут) у часі 2 год. 6 мін. 10 сек. Друга пара: Волошин—Любович (Сокіл) 2:21:15. Третя пара: Сянова Чайка 3:23:44. Четверта: Беркут II. Пята пара: Старші Пластун. Шеста пара: Сокіл II.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ РЕКОРД.

На змаганнях Беркута в Перемислі дня 14. вересня п. р. установив новий рекорд у меті ратишем Козак 47,61 м. Інші осяги: 200 м. — Ковальчик 25 сек.; стусав кулею — Козак 11,21 м.; скок удовіль — Ковальчик 5,89 м.; мет диском — Козак 32,05 м.

Ціни набілу у Львові.

"Маслосоюз" платив кооперативам дня 6. жовтня п. м. масло солоне експортне 3/70 вод., масло прієз близьове 3/60 вод., літра молока 0/29 сотників літра сметани 1/40 вод., копа лиш 11/00 вод.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Вікторок 7. жовтня, год. 7:30 веч.
"Визволенний" і "Мегае" Венявського.
Середа, 8 жовтня, год. 7:30 вечором
"Дім трьох дівчат".

Театр Ріжгородностей (в Нар. Домі):
Шодня "Хоробрий воля Шейха".

Малий Миський Театр:
Вікторок 7. жовтня, год. 7:30 веч.
"Даватиш кузню".
Середа, 8 жовтня, год. 7:30 вечором
"Казотична кузню".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співеш джебенду (в Од. Діжлаліно).

КАСІНО: Звукова фільма: Ревія Голі-куду.

КОЛЬОСЕН: Нечинне.

КОПЕРНИК: Звукова фільма: "Упанний ангел". Відступиння.

ЛЕВ: Звукова фільма: "Жінка, яка тебе ніколи не забуде".

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: Упанний ангел. Відступиння.

ОЛІА: Дітища в Каїро.

ПАЛІАС: Звукова фільма: "Вальс кохання".

ПАН: Два світи (Схід і Захід).

ПАСЯН: Пат і Патахон серед людодів і вузкої долати.

ПРОМІНЬ: Крик життя.

ХІМЕРА: Чеснотинні дітчата.

ШІТАЛІ: Пожежа серцею.

ФІЛАМОРГАН: Мелодія серця.

УТІХА: Легіон засудження.

Програма радіо.

Середа 8. X. 1930.

Варшава (1411,7) 16:15 Авдіція для діт-т. Гельсінгфорс (221,4) 19:0 Спіл Матті Юні. Лондон (486,3) 16:30 Концерт. Берлін (419) 16:30 Веселі пісні. Харків (426) 19:00 Концерт для села. Стокгольм (435,5) 21:40 Італійська народна музика. Рим (441,5) 12:45 Радіо-інтернет. Прага (485,3) 16:30 Сауваніше. Відень (316,3) 12:30 Концерт. Будапешт (350,3) 12:00 Балазайкова оркестра. Париж (1724,1) 16:45 Концерт.

Четвер 9. X. 1930.

Варшава (1411,7) 12:35 Шкільний концерт. Гельсінгфорс (221,4) 17:25 Спіл Каскати. Берлін (419) 16:30 Концерт. Харків (426) 16:00 Концерт для дітей. Стокгольм (435,5) 18:00 Грамофонові дити. Рим (441,5) 12:45 Легка музика. Прага (485,3) 16:30 Концерт. Відень (316,3) 18:00 Музика. Будапешт (350,3) 10:00 Мадарські пісні. Ленінград (1000) 17:30 Соціста. Париж (1724,1) 12:30 Грамофонові плати.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Кооператива Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові.

Десятина:
8. X. Троїство Стамбулу.
9. X. "Гріх".
10. X. "Меді". 690

До дня 1. листопада театр перебуває на провінції і відідає такі міста: Сянка, Коломия, Гвоздів і Отинію. — Для 1. листопада виставить театр у Станіславові оперетку "Прегарну Одну".

Ювілейне Сяно в честь Іх Ексц. Митрополита Андеря Шептицького, яке мало відбутися в Збаржі дня 12. жовтня 1930 р., відложено на пізніше. — За Комітет: о. Т. Копитанський. 657

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ДЯК, 32 літ, іспитований, знаючий нотний спів, гарний тенор, обізнаний в справі аматорських кружків і кооперативному, приїждє посаду негайно. Ласкаво оголошення слати до Уряду парохіального в Крикоріаї, пошта Ясені Горішній. 681 3-3

УПРАВА наукових курсів "Oscita" приймає до 15 жовтня вписи на одиричний натуральний гімназійний курс, одиричний курс до семинарнійної матурі та курси в обсягу 6. і 4 гімназійної класи. Гімназійні абсолютисти (стан) будуть прийняті на розпочатий вже доповняючий курс до семинарнійної матурі. Вчать першорядні педагогічні сили. Ведуться також усі практичні вправи в наукових кабінетах. — Зголошуватися негайно в секретаріат "Oscita" Львів, Мікозського 11 (бічна Кохановського) від 12-1 і 7-8 вечором. 676 2-6

ГОДИННИК ВАШ буде найбільше на правлений у найбільшій годинникарській роботі Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — 3 провінції просямо репарації присилати поштою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 437

ЖІНКА старша, дуже чесна, українська, розуміється на кухні і господарстві, пошукує місця господарств. — Львів, Красівська 11 а, у п. Пендиківой.

ГОТЕЛЬ "SAVOY" вул. Соборського 7. найкраще кімнати на довгий час по низьких цінах. 692 1-2

ГЛЯДАЄ середніх літ господині до майлого гадзистая, інтелігентної українки — здовеш-парох зараз. — Адж. "Діла" С. С. 691 1-2

ФУТРА — ознайомлює продає і приймає в коміс. "Universum", Пасаж Мікозська, Львів. 688 1-10

ВІДНАЙМУ ужебловану кімнату, Куркова 14. правий партер. 693 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст негуз чегенів, серця і мозку

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

буває лікар загальної клініки, спеціаліст шкірних, венеричних і сексуальних недуг (полова немія) та лікарської косметики (орудиння в шкірних недугах) і т. д. від год. 8/4—10, 14—16. в косметичній від 10—11 і 16—18 в неділі і святі від 10—11. Гірське сонце. Ванофор. Діатермія. Криотерапія. Сепараткові жальця.

Львів, вул. Сикстуська ч. 22, III. п. (біля Нар. Гостиниці).

Вінда до життя. Телефон 38-90.

Для приднання

1-1: клієнтів 1-1:

уладуємо рекламну

продажу всіляких

благатних товарів на

40 проц. дешевше.

Користайтеся з нагоди!

Серетки 0,75

Оксф. і кретони . . . 1-

Рушні і стирки . . . 1-

Бархати 1,35

Полотна 1,50

Зефіри 1,80

Флан. гз. і на біллі 1,60

Рушники купец. . . 1,80

Шовк до пран. дес. 2-

Попеліна шовк. . . 3-

Вельвети до прання 3-

Шев. і вов. на мунд. 4-

Скаторт. жирва. 4,50

Каші і скат. до пран. 5,50

Шевоти на вбран. 6,50

Замовлення висилаємо відворот. поштою.

Галицький магазин новостей

Львів, вул. Галицька ч. 15.

650 3-15

Дентист - Стоматолог

Д-р мед. Чайковська-Ляхова Ольга

лікар загальної клініки

орд. від 8—12 і 14—18 год., неділі і святі 10—12. **Львів, вул. ЛЬВА 408**
САПІГН ч. 9. 22-7

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.

Скріпає розкриті зуби, пломбуй і виїмає зуби без болю. Штучні зуби в лавку і зодоті найновішої системи. Пациєнти в провінції полагоджуються в найкоротшому часі. П. Т. Урядовий і студентам значна знижка. Тел. 63-73.

Овочеві щепи

найкраще садити осією. Зискуєте широчайший ріст. Можна садити до морозів. Найдобріші відіжки овочевих деревель відзначені найвищою нагородою Міністерства Різнитства — дипломом признання — достарчасно негайно ваговою і в роздріб.

Садити-городити заведення А. ТЕРПІЛІЙ

у Залукі п. Галич. Телеграми: Терпілья. Галич. — Телефон: Галич 1.

Для кооператив і Товариств значна знижка. Жадайте ціни. Також достарчасно негайно ваговою велику гарну і дуже дешеву білу капусту. 682 4-3

1-1 Кооперативні користайтеся!

Ослаблення
блідниці

лічить

Нетоген

оригінальний

тільки з фірмою

Klawe